

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.40
Pol leta . . . . . „ 2.20
Četrt leta . . . . . „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno pristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 kvart
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nunski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Via Ascoli 8, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

V slogi je moč.

Nekdaj se narod ni mogel pečati s svojimi zadevami v toliki meri, kakor mu je dandanes dovoljeno in naloženo. Imel je svoje poglavarje, ki so o njem in zanj ukrepali po svoji volji, ne da bi se bili z njim posvetovali ali ga prašali za njegovo željo. Dandanes je vse drugače; kmet, rokodelc, delavec je postal občan, državljani; kot tak ima pravico in dolžnost, da se zanima za občinske, deželne, državne zadeve, da vpliva na njih razvoj neposredno ali posredno po svojih zastopnikih in upravniki v občini, v deželi, v državi. Več občin je združenih v en okraj, ki oskrbuje posebno vse šolske in cestne zadeve, ki so v naših časih zaradi velikih bremen, katera nam nakladajo, in zaradi moči, katero dajejo včasih zvitim in sebičnim posameznikom v roke, velike važnosti.

Uprava države in dežele, okraja in občine je enotna; vsaki taki združbi stoji na čelu en mož ali pa družba mož, ki se v svoji večini drži enega pravila. Ako hoče narod v resnici vplivati na svoje ožje ali širše zadeve, mora znati in moči vplivati na take moze, na take zbere s tem da voli zastopnike po svojem prepričanju, da opazuje njih delovanje, da jim izraža svoje želje in potrebe in da zahteva od njih resnično zastopanje, da jim ne naklanja samo imena zastopnikov in tega, kar je z imenom združeno.

Da narod to doseže, mora enotno postopati. Vsi občani, vsi deželani, vsi državljani morajo vleči na isto stran in morajo priviti in butati skupno, ob enem, da se njih glas usliši, da se njih želja ne prezre. V to svrhu je potrebno, da se narod edini ne le v postavnih svojih zastopih, katere uzdržuje postava nepremenene, ampak tudi zunaj zastopov, kjer se narod zaveda svoje prostosti in more ob vsaki priliki izraziti svoje želje in svoje prepričanje. Združevati se mora v politična društva.

Ako narodnjaki ostanejo vsak za se, ne bodo mogli doseči, česar potrebujejo, ker eden bo spal, drugi delal, eden bo gledal na desno, drugi na levo, in sovražnik jih pojame enega za drugim v zanjke, ali pa se jim bo posmechoval. Kadar bo zahteval kaj tisti, ki dela, bo nasprotnik kazal na spečega; kadar bo tirjal kaj tisti, ki gleda na desno, se bo nasprotnik sklicaval na tistega, ki se ozira na levo; vedno bo imel pripravljen izgovor, da to, kar se zahteva, ni narodova volja, in za vse, kar bo hotel izpeljati, dobi par kimovcev, katerih slabost bo razglašal za narodovo voljo in bo tako sebe pokrival.

Drugače se godi, kadar ima narod dobro osnovano politično društvo, ki ima svoje ude po celi de-

želi. Zavest, da je kdo ud delujočega društva, daje mu pogum in navdaja ga s ponosom, reši ga negotovosti in vednega obotavljanja, ker ima zaupanje do svojih voditeljev in ve, kam se mu je obrniti v dvomih in težkih prašanjih. Dobro osnovano politično društvo vedno čuje, ima svoje straže povsod razpostavljene, presojuje vse, kar se za narod godi in kar bi se moralo goditi. Primerjati se dá vojaškemu krdelu, kateremu ne škoduje, ako polovica vojakov spi med tem, ko drugi čujejo, ker če se nevarnost bliža, čuječi druge zbudijo in vsak je na svojem mestu, da se skupno postavijo v bran.

Politično društvo „Sloga“ je razposlalo te dni svojim poverjenikom vpisovalne pole. Nadejati se je, da vsak poverjenik se bo čutil kot predsednika podružnice v svojem okraju in da bo skrbel, da se oglasi in vpiše prav mnogo udov. Nikdo naj se ne izgovarja, da ni za politično delo; vsakdo more in mora delovati v tem oziru. Ako drugoga ne more storiti, naj da društvu svoje ime, da bo imelo enega ude več, da bo moglo govoriti v imenu več deželanov, — naj plača letnino, da bo moglo društvo bolj uspešno delovati. To je najmanj, kar se more od društvenika zahtevati, in je tako malo, da vsakdo more to izpolniti. Kdor je pa količkaj vnet za narodno življenje, dobi kmalu poti in prilike, da začne delovati na narodnem polju. Naj začne z domačo občino, z njenimi potrebami, koristmi, nadlogami in dobrimi stranmi. Kjer se mu zdi, da domačini ne zadostujejo, naj naznači društvu, naj stvar razloži, naj popraša; morebiti so v drugih občinah enake razmere; potem se združajo, društvo vzame stvar v svojo roko in cela dežela se vzdigne za enega, ker kadar enega boli, boli celo društvo. Z združenimi močmi se lahko doseže, kar je posamezniku ali posamezni občini težko ali celo nemogoče.

Nasprotno ima društveno vodstvo priliko, da se o mnogih rečeh bolje podučí, nego je podučén posamezen društvenik. Take reči naznani društvo svojim udom, ki vejo na to, kako se jim je vesti v raznih slučajih. Po tej poti se izcimí medsebojno življenje, ki vzdržuje in krepi srce in ude, ki izhaja iz srca v ude in od udov do srca. Dokler nimamo takega življenja, take osnove, sloge, skupnega mišljenja in skupne volje, stroge in natančne organizacije, ne bomo mogli veliko doseči. Na to prežijo naši nasprotniki in za to se veliko trudijo, da bi nas razdvojili, da bi ustanovili društvo proti društvu, stranko proti stranki, da bi vsakega potrdili v njegovem osebnem mnenju in ga dobro nahajkali proti drugim. Če nasprotniki to dosežejo, smo zmagani. Rodoljubi, pristopite k „Slogi“;

bodite enega uma, ene volje; ne dajte se v roke nasprotnikom, ki vam obečujejo osebne koristi, da narod v svoji celoti škodo trpi. Kdor ima dobro voljo, naj jo pokaže s tem, da pristopi „Slogi“, ker v slogi je moč.

Rodoljubi, človeška srca!

Znano vam je, da goriški Slovenci, ki so večinoma nižjega stanu, nimajo v mestu ni ene slovenske šole, ni enega slovenskega zavoda, dasi šteje Gorica blizu 20 tisoč ljudi. Kar so v mestu rodí, zapade italijanstvu ne gledé na narodnost in vero roditeljev, ki nimajo sredstev, da bi si stavili privatne slovenske šole. To se godi v veliki meri in naglo, odkar so se mestne šole pomnožile, odkar je vpeljana splošna dolžnost obiskovati šole, odkar se ustanavljajo otročji vrti. Iz tega prihajajo najžalostnejši nasledki: Otroci se v nježni mladosti, še predno začnejo dobro misliti, privadijo tujemu jeziku, maternega se ne učijo, navzamejo se zaničevanja proti slovensčini, med roditelji in otroci nastane mržnja, otroci stariše zaničujejo, ker govorijo slovenski, stariši ne morejo učiti otrok kršanskega nauka, ker ga ne znajo v tujem jeziku, ako molijo v hiši, moli oče slovenski, otroci odgovarjajo italijanski, večinoma pa ne molijo, otroško spoštovanje in ljubezen do roditeljev zgine, družinsko življenje je razdrto, taki otroci ostanejo brez poudka, brez omike, postanejo mestu šiba, ako se niso popolnoma potujčili, in niso kot potujčenci milosti našli, za vsakdanji kruh. Taki izneverjenci, v katerih je bil v otročji dobi zadušén vsak blagi čut, v katerih so se zgodaj porodile strasti proti lastnemu mesu, so pozneje najhujši razsajalci v družbi in pripravljeni za vsak čin, ki ga narekuje sovraštvo do Slovencev v škodo Avstrije, zaštitnice različnih narodov, v veselje sovražnikom preslavne naše države, ki se radujejo domačega prepira.

V imenu teptanih človeških pravic, v imenu omike, do kateri ima pravico vsak človek, v imenu naroda slovenskega, ki trpi, v imenu blagostanja Avstrije, ki ima v pravični brambi raznih narodnostij pogoj svojega obstanka, se obrača podpisani odbor do vseh rodoljubov slovenskih in do vseh človekoljubov in zvestih državljanov avstrijskih brez razločka narodnosti, da pripomorejo z radodarnimi doneski, katere sprejema društvo „Sloga“ v smislu § 7. b. svojih pravil, v napravo enega ali več otročjih vrtov v Gorici za zapuščene otroke slovenskih roditeljev, ki si morajo s trdim delom služiti vsakdanji kruh.

LISTEK.

Rimske toplice pri Trziči (Monfalcone) pa Diomedov tempelj na otoku pred ustjem reke Timav.
Avgust Bremic.
(Konec.)

Diomedu je bil posvečen na otočici pod Timavom poseben konj bele farbe, katerega so smeli krmiti le duhovniki v to odmenjeni. Ravno isto so opravljali duhovniki na čast Svetovitu. Ti duhovniki so iz različnih znamenj in opazovanj ljudstvu prorokovali o dobri in slabi letini, o sreči ali nesreči pri gospodarstvu itd. Ko so Rimci in Grki pisali o narodih, s katerimi so prišli v času vojn ali drugače v dotiko, niso puščali narodnih imen, ako so pri narodih našli kaj sličnega, podobnega z rimskim ali grškim bogočastjem, temveč so nadevali svoja poimenovanja. Tako govori Tacit o Germanih, da časté Jova, ko so v resnici le ujim znanega Thoruna — Thonarja častili. — Enako nahajamo pri Svetovitu na jadranskem morji premembe; on je bil sličen njihovemu Diomedu in dosledno so ga nazivali Diomeda.

Zemlja, na kateri je stal tempelj Diomedov, je bila lastnina Venetov; a ti so bili v rodu z narodi enacega imena ob Balti. Veneti so bili s temi narodi

v vedni dotiki po trgovskem potu; od njih so dobivali v starodavnih časih visoko cenjeni jantar, katerega so potem odhajali Tircem, Sidoncem, Grkom in drugim. — Baltiski Veneti bili so slovanskega rodu; dosledno so morali biti tudi južni Veneti iste pasme. To nam pričajo mnogobrojna slova (besede), ki se nahajajo v benečanskem italijanskem narečju, ki se ne dajo drugače tolmačiti, nego s pomočjo slovanskih jezikov.

Nekdanji narodi so pripoznavali le štiri elemente (življe), kateri po njih misli sestavljajo svet. Ti elementi ali prvine so: zemlja, voda, ogenj, zrak. Božanstvo, ki je imelo v oblasti cel svet, gospodovalo je tem glavnim prvina; večina sv. hramov je bila odmenjena temu bogu, narave pospešitelju. — Kje so stali navadno taki tempeljni? Tam, kjer se imenovani elementi srečavajo ali dotikajo. Svetovitu posvečenih hramov nahajamo ob morji, jezerih, rekah — tedaj ob vodah! — Rujana (Rügen), Rhetra, timavski otočič na Jadri, stara šentivanska cerkva na „Starem bregu“, na Vrdelji pri Trstu in še druge priče potrjujejo našo misel. — Kje si zamoremo misliti primernejši kraj za Svetovito bogočastje od šentivana, Rujane, Rhetre itd., kjer sinje morje (voda) poljublja zemljo, oba pa obdaja čisti zrak in ogreva žarko solnce (ogonj)? Vsi štirje elementi se na teh prostorih družé. Enako se je godilo na rujanskem otoku na

Balti, v rhetranskem mestu na jezeru, kakor nam poročajo srednjeveški kronisti in slovanski zgodopisci novejši dobe.

Z razširjenjem sv. Kriščeve vere je zginil poganski Svetovit in mesto njega nastopil je sv. Ivan krstitelj (obglavljen) ali pa sv. Vit itd. — Slovani so obhajali največji praznik na čast svojemu maliku Svetovitu o kresu — táčas, ko blagodejno solnce nahaja se v svoji popolnej moči; a istočasno crkev goduje sv. Ivana. Sv. Vit pa nadomeščuje malika radi sličnosti v imenu.

Misijonarjem je bilo iz Rima strogo zapovedano, naj ne jemljejo poganom, ki pristapajo k sveti veri, starih šeg in navad, temveč naj na to pazijo, da jih polagoma odvrnejo od njih zmot: maliki naj se jim nadomesté s svetniki in s svetnicami sv. cerkve. V to naj jim služijo godovi kat. cerkve v času, ko se poganski prazniki obhajajo. — Nekoji obredi, izvirajoči iz pobožnih navad, naj se obdržé, da se ti rodovi lažje privadijo kršanski cerkvi. Krčevito so se držali Slovani svojih podedovanih šeg; še mnogo stoletij zatem so romali v celih trumah in procesijah v Štivan častit Boga in sv. Ivana, kakor njih pradedje v času Svetovitovega bogoslujja. Še sedaj pravijo: Cerkev v Štivanu je stara, — je iz časa — ajdov (malikovalcev). To jim je še spomin na tempelj poganskih pračetov, ki je bil nižje — sredi otoka.

Darovi naj se pošiljajo društvenemu predsedništvu v Gorici ki bode sprejem javno potrjevalo v periodičnem listu.

V imenu človeških pravic in omike bodi izrečena že naprej najtoplejša zahvala vsem dariteljem za sveto stvar. Začetnik vseh narodov in omike naj jim stotero poplaca.

V Gorici, 26 januarja 1883.

Odbor slov. nar. političnega društva „Sloga“.

Dopisi.

Iz goriškega okraja, 17. jan. — V 52. št. cenjene „Soče“, sem bral, da Vam je bil poslan dopis, ki govoril o nekaterih pomankljivostih glede crkvenega petja v Gorici. Reči moram, da tudi jaz sem imel priložnost v mestu in zunaj mesta opazovati marsikaj, kar žali uho, ki je vajeno lepemu petju, in kar ni sposobno, da bi povzdigovalo duha v nadzemske višave, kakor se pričakuje od crkvenega petja. Pogosto se dobija na koru le dva pevca ali bolje kričaca, ki skušata, kako bi drug drugega prevpila; zatej pa še organist napenja svoje pluce, da ni mogoče razumeti besed, ki jih izgovarjajo. Tudi se poje in orgla, kar pride organistu na um, brez ozira na crkveni čas ali na dotični praznik. Še drugih napak bi lahko prav veliko našel, pa to ni moj namen, ker sem hotel le pokazati na nekatere uroke, iz katerih izvira slabo petje in orgljanje. Ako se uroki poznajo, je mogoče pomagati s tem, da se stvar pri koreniki leči; zastoj je vršiču porezavati, ako je korenika slaba; kar pride iz nje, je večinoma slab sad.

Kje so torej uroki slabega petja? Morebiti ni mogoče dobrih pevcev dobiti? ali je organist slab? ali so orgle malovredne? Mogoče tudi to, a ne povsod; in take okolščine se dajo s trudom in potrpežljivostjo odpraviti. Kaj je tedaj poglavitni vzrok? Poglavitni vzrok je, naj z gosp. Stehletom govorim, mlachnost v veri in v vsem, kar je crkvenega. Kjer je ljudstvo za službo božjo vneto, se dajo vse druge ovire premagati. — Poglejmo v mesto; tam se dobijo izvrstni pevci, dobrega orgljarca tudi ne manjka, pa manjka prave gorečnosti za cerkev. Pevci se nočejo učiti crkvenih pesmi, organist je nemaren, uoče se v pravi crkveni glasbi uriti, za crkvene določbe se ne zmeni. Za vsako drugo glasbo, denimo za gledišče za koncerte itd., dobiš med pevci požrtvovalnosti, a za cerkev, m je zadnja skrb.

Pa tudi od strani crkv. oblastnij se za povzdigo crkv. glasbe na Goriškem pre malo stori. Duhovščina je pogosto zadovoljna, ako pri slovesnih opravilih ni vse tibo po cerkvi; tudi če organist sam poje, nič ne dá. Ali je glasba cerkvi in dotičnim obredom pristojna, to je vse jedno. Še pretekli advent sem pri zornicah v eni večji cerkvi v Gorici slišal za medigro en valček; kako je to res primerno, naj čast. bralci sami sodijo. Taka glasba v mestu je tudi za organiste po deželi zelo pohujšljiva. Mislijo si: ako je to v pričlo prvih crkv. oblastnij dovoljeno, zakaj bi pri nas ne bilo. Ker pa slaba stvar preje najde posnemalcev, kakor dobra, se taki izgledi po deželi vedno bolj širijo. — Ako se ne bodo v prvi vrsti crkv. oblastnije za crkv. glasbo bolj brigale, bode ista čedanje bolj propadala in vsak organist bo hotel po svoje ravnati.

Govorili smo prilično tudi o cerkvi sv. Ivana na Starembregu na Vrdelji, koje začetek se zgublja v temni vekov. Uže ime „Staribreg“ nam kaže, da tódi je bilo kedaj morje. To nam svedoči tudi pesek, ilovnata zemlja, brebirje, od vode obližano kamenje itd. — sploh naplavljená tla, ki so kedaj morsko zajedo zasula, ki je svoje dni segala do podnožja Veni: kadar se zdaj razprostira vrdeljska dolina. — O župni cerkvi čitamo v „Prospectu“: „Parochia S. Joann. Bapt. Decollati in regione Guardiellae;“ t. j. nova cerkev, sezidana i blagoslovljena l. 1858. O njeni podružnici se čita na istem mestu: „Habet Filialem S. Joannis Bapt. et S. Pelagii in „Staribreg“. Antiquissima originis. To je cerkva na Starembregu, ki je sedaj podružnica nove župne cerkve.

Mogoče je, da se je tudi tu nabajalo katero svetišče ali sveta ograda starih Slovanov na čast Svetovitu, ker v dobi, ki se ne dá več razdanit, je do tu segalo morje, in je harejalo okolico podobno onej pri Timavu. V tem nas potrjuje tudi sličnost crkvenih poimenovanj. — Smatrati smemo torej kot zgodovinsko dokazano stvar, da „aqua Dei et vitae“, (ali „fons vitae“, kakor hočejo drugi čitati) se je imenovala vrelčeva zdravilna voda, ne pa ona reka Timava; da na mestu, kjer stoji zdaj stara cerkva na „Starembregu“, do kamor se je raztezalo nekdanje morje, je moralo biti v starih časih kako Svetovitovo svetišče; da grški-rimski Diomed je staroslovanski Svetovit, kakor uči tudi naš. starinoslovec Davorin Terstenjak.

Vzrok slabe crkv. glasbe je pri nas tudi to, da je mnogo takih organistov, ki hočejo sami vse znati in vedeti ter se ne pustijo nič podučiti. S takimi sevéda ni mogoče veliko opraviti in duhovnik, ako je glasba še tako slaba, noče tega očitati, da ima le mir z organistom. Ta politika pa ni prava; boljše je hitro organista na nepravilnosti opomniti, kakor da se taka slaba glasba širi. Tudi če bi imela glasba v cerkvi popolnoma utihniti, nič ne dá. Bolje nič, kakor pa slaba glasba.

Velik zadržek razvitku pravilne crkv. glasbe je nadalje ta, da je le malo naših duhovnikov v ti stroki dobro izurjenih, ker se glasba po duhovščinah le malo podučuje. Še crkvenih določeb o glasbi vtasih kedo ne pozna ali noče poznati. Cerkev je petje pri službi hožji dovolila in pri slovesnih opravilih tudi zapovedala; tedaj bi morala biti dolžnost vsakega duhovnika, da je v petji po zmožnosti dobro podučen. Vsi bi morali pa crkv. določbe dobro poznati in se po njih, kolikor mogoče, ravnati.

Ker je tedaj v prvi vrsti čast. duhovščina poklicana, da za pravo crkv. glasbo skrbi, naj se tudi potrudí, da s crkv. glasbo zboljša in slaba, neprimerna, pohujšljiva iz svetišče čim preje odpravi. Vi gosp. organisti in crkv. pevci pa, dajte se podučiti in ne delajte zaprek hvalevrednim pospeševalcem prave po crkv. določbah potrjene crkv. glasbe.

Š. Š.

Iz Kanala, 22. jan. — Čitali smo v zadnji „Sočini“ številki, da kanalski davkarski uradniki so dobili od c. k. finančnega vodstva v Trstu pohvalni dekret, ker so lansko leto pridno pobirali cesarske davke po našem okraju. Kedaj se spomni c. k. finančno vodstvo v Trstu pa ubogega kmeta in mu pošlje pohvalni dekret? Kmet, ki je pri vsej slabi letini in v kljub temu, da mu je toča pridelke potokla, davke redno plačeval, zasluži večo pohvalo, kakor davkar, ki je vzel, kar je dobil. Kmet je moral skrbeti, da je bilo kaj vzeti; če on bi si ne bil pridelal ali prisluzil, tudi davkar bi ne bil imel kaj hraniti. Delavne vojake pohvalijo poveljniki s tem, da jim dajo en dan ali dva dni prosto; naj tudi finančno vodstvo nas tako pohvali, da nas zavoljo lanske pridnosti odveže letos vsega davka. Potem bomo pa mi vodstvo hvalili in mu p. š jemo zahvalno pismo.

Veliki ples slavne veteranske podružnice se je dovršil v najlepšem redu; ali obiskovalcev je bilo malo. Sploh je opaziti pri omenjenem društvu, da ne napreduje, ampak da gre rakovo pot. Pod prejšnjim predstojnikom podružnice, ranjkim Jakopičem, štel je Kanal blizu 80 veteranov; dandanes jih je baje komaj polovica. Kaj je temu vzrok? Nekateri pravijo revščina; meni se pa dozdeva, da manjka moža, ki bi stvar resno v roke vzel in ki bi spodbujal k pristopu in k vztrajnosti v prekorištem društvu. Bog daj bolje leto 1883.

Iz Sela pri Černičah, 25. prosinca. — Že pred desetimi leti bil je shod mizarjev v Dornbergu, kder se jih je bilo sešlo nad 25 v namen, da bi se sklenilo mizarso obrtnijsko društvo po primernih pravilih. Razprava o tej reči je bila prav živahna in vsi so bili te misli, da naj se društvo ustanovi; ali ko je bilo treba delati, je vse potihnilo. Meseca junija preteklega leta smo se združili trije mizarji, da bi napravili kaj za tržaško razstavo, dasi je bilo že pozno. Gotovo bi bili še o pravem času kaj lepega izdelali za razstavo, da nam ni obolel načelnik prav nevarno in za dolgo časa. Kar smo bili namenili za Trst, izpostavimo meseca marca v Gorici in pozneje v Trstu.

Govorimo pa že danes o tej stvari zato, ker se nam je pripetila pri tem delu nevéščnost, katere ne moremo molčati. Za hišno opravilo, katero imamo v delu, smo si poskrbeli izvrstnega rezlarja M. Nonnija v Trstu, ki je že kot dečko odklikoval: bil s sreberno svetinjo za svoje izdelke, da nam izvrši rezlarska dela. Poslali smo mu nad 230 kosov lesa za rezlanje. Te dni smo mu poslali zopet breme izdelanih kosov, katere so v colnem uradu v Scala santa pri Trstu zasačili in zahtevali po 15 kr. od kila. Naš nosač se vrne, ker ni imel denara, shrani blago v bližnjo bajto, da počaka odrešenika, ter koraka prazen domov.

O tej napaki smo se hoteli danes javno potožiti in povedati, da kar se govori na Dunaji, v Trstu in v drugih mestih o zboljšanju obrtnijskega stanja, nismo pri nas še nič okusili. Ako se nam pomaga, se pomaga državi; ako se da obrtniji oddušek, bo tudi država prosteje dihala. Za to prvo naše društveno delo, katero smo začeli na poskušnjo, smo naročili samo rezlarskega blaga 350 gld.; ali ni to lep dobiček za obrtnika v Trstu, ki dobi na enkrat s kmetov toliko vsoto. Če naše izdelke prodamo v Trstu, bo gotovo tudi dotični kupec (žid) imel svoje dobičke. Ali ni to v dobiček mestu, če ima veliko lepega blaga na prodaji, ki vabi tujce v mesto? Na račun mobilij, katere imamo v delu, smo že marsikak kil polente pojedli; ako moramo pa še carino plačevati od naših izdelkov, bo moralo mlado društvo ponehati in ne vemo, komu bo v korist, ako homo roke križem držali in želodce tiščali.

Ker smo deželani, moráda nepremišljeno pišemo; a vendar prav dobro občutimo, ko bo treba plačati blizu 30 gld. za malenkostna drva. Dasi nismo Tržanci, smo pa Avstrijci; visoka vlada naj nas torej podpira, da cvenk doma ostane, kolikor mogoče, da ne bodo samo tujci pri nas bogateli.

B. E. F.

S Tolminskega, 16. januarja. V vzajemnosti je moč! Slovenski učitelji vzdržujemo troje pedagoških listov. Je-li to pametno? Čemu nam tak partikularizem, ki nam le moči šibki? Če je kdo složnosti potreben, potrebni smo je mi, učitelji. V vzajemnosti je moč; — sloga jači, nesloga tlači. Gospoda, primorski učitelji, tovariši dragi, oklenimo se le enega lista! Katerega? — „Učiteljskega Tovariša.“ On bodi naše središče, naše zbirališče, naše torišče, naše geslo. V njem združujemo svoje moči, v njem naj dije uzajemnost slovenskih učiteljev. Od Mure in Drave tja do Dragonje, od beneške Idrije tja do obližja Rabe in Blatnega jezera naj sega torišče „Učit. Tovariša;“ on naj bratski združuje vse slovenske učitelje. On naj nabira, vzgojuje in urimoči, da se scasoma razvije iz razširi slovensko pedagoško slovstvo. On naj pripomore k bratskeje složnosti vseh slovenskih učiteljev, v čast in povzdigo našega stanu. Kaj praviš častita koleginja, dragi kolega k temu? Je-li Ti mar kaj veljava in moč svojega stanu? — Ako odobruješ moje menenje, daj, udari mi v desnico, združiva se v duhu ter pospešujva učiteljsko vzajemnost! Pusti vse strankarstvo ter neodločnost in udaj se obče koristnemu načelu. Toraj: le urno naroči se na „Učiteljskega Tovariša“, nikar se ne obotavljaj; glej, nekaj si uže zamudil: dva lista sta uže izšla, a če poprosiš uredništvo, Ti menda z obema še lahko postreže. Pomni še da več ljudi več ve in vidi in zna. Toraj le urno se odloči: eden, dva, tri. — Nu, Bog Te živi!

i, u, e, o, a.

Iz Bolca, 17. jan. — Dne 13. jan. imel je naš občinski svet prvo letošnjo sejo. Pri tej priliki spominjal je naš podžupan in c. k. poštar g. Alojzij Soré z živimi in domoljubnimi besedami dne 27. decembra 1882., ki je za slavno cesarsko vladajočo hišo Habsburško ter za celo ljubo in milo Avstrijo prepomenljiv, ter je navdušeno zaklical: Živio Franc Jožef I! Živela vladajoča hiša Habsburška! Živela Avstrija! Te klice je cel zbor radostno in navdušeno ponovil.

G. Soré se je dalje z lepimi in primernimi besedami spominjal odlikovanja Nj. prevzvišenosti ministra za trgovino, o katerem je „Soča“ že poročala, in bovške občine visokočislunega častnega občana g. barona Pino-ta, ter mu je s trikratnim gromovitim: Živio! navdušeno nazdravil, katere nazdrave je zbor veselo in navdušeno ponavljal. Slednjič je govoril g. Soré o „poštini hranilnicah“ in je priporočal navzočim g. obč. svetovalcem to prevažno in obče koristno napravo ter jih je prosil, naj prosto ljudstvo, kojemu je v prvi vrsti ustanova namenjena, o tem podučujejo.

Delajmo po izgledu Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I, kojega naj milostljivi Bog obvarje in ohrani mnogo, mnogo let in delo ne bo brezuspešno. (Tako zavedao in koristno delovanje občinskega zastopa, kakor je popisano v tem dopisu, odobrujemo popoluoma. Ur.) Naton.

Iz Ajdovščine, 24. jan. — Čim krajši je pust, tim veselejši je. Ples imamo na dnevnem redu. Pridni plesalci nimajo niti časa, da bi se odpočili. V bližnje Vipavi so imeli preizadujo nedeljo poljedne veselice, h kateri so vabili tudi z nemiškimi vabili. Drugo polovico imajo v kratkem dodati. Razven te veselice bodo imeli Vipavci še 4 druge ples. Tako se glasijo najnovejše vesti. Tudi pri nas se bode plesalo. „Ednost“ napravi eden ali dva plesa. Njo bo sledilo „Rokodelsko društvo.“ To društvo, skromno sicer v vedenju, lepo napreduje. Domači so prepričani o koristi društva, zato se pridno vanj vpišujejo. Glavnica njegova kaže, da je društvo na trdnih nogah. Naj se še okoličani z blagim namenom društva seznanijo, potem bodo tudi oni pristopali. Le na delo! — Toliko manje se pa menijo Ajdovci za veterane. Imamo sicer trebca, ki ob svojih urah trobi, ali do sedaj jih je še malo pritrobil in ljudi silo malo za stvar vnel. Tudi to društvo priredi ta predpust v Ajdovščini ples. H temu plesu pričakujemo tudi vse častne veterance n. p. iz Križa. Morda nas omenjena veselica za prekorišno društvo kaj ogreje. — V predpustu rado vse nori in tudi majka burja se nenavadno veseli. Tako nam gode, da se mlado in staro vrtil in obrača. Dozdeva se nam skoraj, kakor bi se hotela v tem predpustu za celo leto 1883. skazati. — V Ajdovščini plešejo, a vlagajo tudi pridno denar v poštno hranilnico. Od 12. do 17. t. m. vložilo se je — neverjetno, ali resnično, — pri našej poštini hranilnici 350 gld., tristo pedeset goldinarjev. Veliko za tako mali kraj! Le tako naprej!

Z. Z.

Iz Steina ob Donavi, 18. januarja. — Kakor so imeli Tiroci in Korošci lansko leto strašno povodenj, tako so jo poskusili tudi prebivalci ob glavni reki Donavi v Gornji Austriji. Naj bolje so pa okusili to nesrečo Ogri. Naj pripovedujem od tega nekoliko iz krajev, kjer zdaj bivam. Zavoljo neprenehljivega deževanja v starem in novem letu stopil se je sneg po solnograških in gornje avstrijskih hribih; izstopili si reki Inn in Traun; pomnožili sti Donavo, da je tudi ona poplula mesta, vasi, polja, travnike okoli sebe.

Tukaj v mestu Stein narastla je Donava 4. t. m. ob 8. uri zvečer 5.42 metrov. Vse mesto bilo je pod vodo, ker leži tik Donave.

Šteje 4209 duš; in v kaznilnici je čez ednajststo vsakovrstnih jetnikov. Prebivalci tega mesta bili so v silni zmešnjavi. Bežali so v prva in druga nastropja. Stianile so se po 2, 3 družine v eno sobo. Od poslopja do poslopja bilo je priti le s pomočjo ladije. Pošta od zahodne strani je zaradi prepravljenih cest izostala. Tudi železna cesta Franc Jožefova bila je po povodnji pokvarjena. Dobivali smo od dveh, treh dnuj blago, časnik in pisma z Dunaja. Ta zaprtija trajala je blizu 12 dnuj. Zdaj smo se vendar enmalo odahnili. Železni vlaki in vožne pošte prihajajo zopet po navadi. Tudi Donava je zapustila prestrašene mestne prebivalce in se je vrnila zopet v svojo staro strugo zapustivši odrte ceste in stanovanja. Milo se človeku zdi, ko se ogleda na to podrtijo. Ta „Danubius“ obiskal je uže večkrat steinske meščane. Zadnjič, t. j. leta 1880 bila je povodenj z ledom. Narastla je takrat Donava zaradi ledu, ki se je bil zastavil, blizu 6.50 metrov. Zdrobila je eno kozo lesenega mosta, ki pelja čez to reko. Bili so meščani tudi takrat od severne strani zaprti. Od tiste povodnji ni so mogli še tukajšnji prebivalci svojih pokvarjenih poslopij in stanovanj popraviti. Postala so mokra in človeškemu zdravju zelo škodljiva. Največja povodenj z ledom bila je tukaj 26. svečana 1830. Takrat je Donava segla blizu 7.30 metrov čez navadni stan (Wasserstand). Škoda, katero je Donava letos storila, je velika; vničila je mnogo poslopij, polj in travnikov, potrgala je mnogo mlinov na ladjah in vsakršne priprave za kopanje. Vzela je seboj ob bregu zloženih drv, katera so si bili prebivalci pripravili za hudo zimo. Bog nas obvaruj povodnji, ki je hujša od ognja. M. Jakša.

Politični pregled.

V drugej seji državnega zbora 19. t. m. stavili so poslanec dr. Peez in drugi interpelacijo do ministerskega predsednika, zakaj se niso južnovshodne železnice zidale in kaka sredstva misli vlada uporabiti, da se v tem oziru berlinska pogodba uresniči. Poslanec Sturm je interpeloval vlado gledé odseka za jezikovno uredbo, kateri se je že pred dvema letoma ustanovil, a do sedaj svojega dela ni še dokončal. Odseka načelnik Grocholski mu odgovori takoj, da res odsek že skoro dve leti ni deloval, ker je bil on bolan in ker ni prišlo njegovo poročilo, tri leta staro, na dnevni red in to vsled tega, ker zbornična levica ni tega želela. Na to je prišlo na vrsto prvo čitanje davčne postave, pri katerem je obširno govoril poslanec Plener, katerega je minister Dunajevski prav dobro zavrnil.

V tretji seji 23. t. m. je storil najprej obljubo novoizvoljeni poslanec Winterholler. Jacques in tovariši so predložili nasvet, zadevajoč premembo sodnijskega reda z ozirom na podučenje porotnikov po državnem pravdniku in na govor sodnijskega predsednika. Poslanec Exner in drugi vprašajo vlado, kako misli ona pospeševati elektrotehniko, na kar je dobil od ministra Pino-ta povoljen odgovor. Nič zadovoljen pa ni bil poslanec Plener z odgovorom finančnega ministra na besede, s katerimi je ministru podtikal namen žaliti svoje volilce. Ker ni mogel ministru do živega, trdil je Plener, da je vendar minister svoj prvi izrek preklical, minister mu pa odločno pove, da ni imel ničesar preklicavati. Na to se čita prvič nasvet poslancea pl. Chlumecky-ja in tovaršev o obrambi obrtnih podjetnikov in pomočnikov, ubožnih zavodov, domovinske postave in kmetskih zemljiških zadev.

Inače pa delujejo različni odseki državnega zbora prav pridno. V finančnem odseku preresetovale so se že različne točke proračuna za leto 1883. Med družimi poročili nahajamo tudi ono dr. Tonkličja o monopolu s soljo. Po pred-

logu poročevalca sprejeta je bila ta točka tako, kakor jo je vlada nasvetovala. Pri tej priliki praša poslanec Hausner vlado, ali je voljna stopiti z ogrsko vlado v dogovor, da bi se cena soli zdatno znižala ter da bi se z nova začela živinska sol narejati.

Izvrševalni odsek desnice je imel v nedeljo sejo, v kateri se je govorilo posebno o tem, kako stališče naj zavzema desnica proti novim davčnim postavam. Gledé jezikovnega vprašanja misli desnica staviti nasvet, da se preide o njem na dnevni red.

V ogrskem državnem zboru je bila 22. t. m. debata o prepovedi, da si židje ne smejo pridobivati nepremakljivega premoženja in ne ustanavljati samostojnih konfesionalnih šol. Tako zvana neodvisna stranka se je močno protivila in ostane vse pri starem.

Ruski minister zunanjih zadev pl. Giers prišel je 24. t. m. na Dunaj, kjer so ga dostojno sprejeli ruski poslanik Lobanov z vsem svojim objemom. V četrtek 25. t. m. je bil sprejet pri našem ministru Kalnoky-ju in pri cesarji; istega dne je bil pri cesarji na obedu.

Umril je princ Karol, brat nemškega cesarja, v visoki starosti 82 let. Vsled tega so se odpovedale svečanosti, namenjene carjeviču o priliki praznovanja 25 letnice njegove poroke.

Iz Nemčije došla je prav žalostna novica. Nemška ladija „Cimbria“ in angleška „Sultan“ trčili sti skupaj; prva je bila tako poškodovana, da je kmalu potonila. Z ladijo vred vtonilo je nad 450 oseb, rešenih je bilo le malo in še ti so morali 12 ur na morji v največjem smrtnem strahu rešitve čakati.

Črnogorski knez je poslal te dni svoje komisarje in nekaj vojske, da bi posedli tiste kraje v Albaniji, katere je Turčija odstopila Črnigori. Albanci so sprejeli došelce z ognjem; na obeh straneh je mnogo ranjenih. Črnogorci so poslali 4 batalijone vojakov svojim na pomoč.

Poročali smo, da je neki Valeriani avstrijskega poslanika v Rimu napadel. Vsled tega je bil obsojen na 3 leta zopora.

Na Francoskem vre. Kar je Gambetta umrl, oglašajo se različni pretendenti za francoski prestol. Ali se bo kateremu posrečilo, namen doseči, pokaže prihodnost.

Domače stvari.

P. n. gg. naročnike, ki so na dolgu za leto 1882., prosimo, naj kmalu izpolnijo svojo dolžnost, da bomo mogli poplačati tiskarske stroške.

Milostljivi gospod Alojzij Zorn, škof poreško-puljski, bo delil prihodnjo nedeljo, 28. t. m., sakrament sv. birmo na otoku Gradu v naših lagunah. — Na Svečnico, 2. febr., bo imel pontifikalno mašo proti 9. uri v cerkvi tukajšnjih čč. mater uršulinarc, ki se učijo za tisto priliko Wittovo mašo „Exsultet“ s koralnimi odgovori. — Novi škof ni bil še v Rimu, pa tudi se mu ne mudi tje iti, ker o poreško-puljski škofiji je poročal v Rimu njegov prednik še le preteklo leto. — V poreški škofiji bo slovesno vmeščeno četrto nedeljo v postu — Laetare —, 4. marca t. l.

Prečastiti gospod Štefan Kocijančič, profesor svetega pisma stare zaveze in jutrovih jezikov ter častni kanonik prvostolnega goriškega kapitela postal je podvodja bogoslovskih šol in vodja duhovskega semenišča v Gorici. Veleučeni gospod je rojen 25. decembra 1818. in uči v semenišči 36 let; za slovensko slovstvo je mnogo delal. Bog ga še dolgo ohrani pri sedanjih kreposti.

Društvo za podporo bolnih duhovnikov je imelo pretekli ponedeljek, 22. t. m., v Gorici svoj letni občni zbor. Navzočih je bilo 7 goriških udov, večinoma odhobnikov, in tuji duhovniki, ki se tukaj zdravijo. Zadnji so imeli kakih 90 pooblastil od ne-navzočih udov, tako da je bilo zastopano lepo število društvenikov. Zbor je sklenil z ogromno večino, naj se ne zida društvena hiša v Gorici, dokler se ne dobi zadostno prepričanje, da ugaja kraj društvenim namenom. Društvo ima pokrovitelja cesarjeviča Rudolfa in si je najelo za letos eno palačo na cesti, ki pelje s Placute proti Soči.

Goriška nadškojija ima tri duhovnike, ki so izpolnili 60 let mašništva: Andrej Pahor, vikar v pokoji, rojen l. 1793., v mašnika posvečen l. 1819. — Jakob Jerizh, župnik v pokoji, r. 1795., posv. 1819. —

— prevzvišeni in premilostljivi nadškof Andrej Gollmayr, r. 1797., v mašnika posvečen l. 1821. — Devet duhovnikov (zlatomašnikov) je izpolnilo 50 let mašništva in so naslednji: Piosio Ant., duhoven v pokoji, r. 1801., posv. 1824.; Fain Peter, župnik, r. 1801., posv. 1828.; Visintini Fr., župnik, r. 1802., posv. 1828.; Braida Gašpar, župnik v pok., r. 1803., posv. 1828.; Tirindelli Peter, dekan, r. 1802., posv. 1829.; Tani Jožef, kanonik, r. 1805., posv. 1830.; Grusovin Jožef, apostolski protonotar, r. 1806., posv. 1830.; Perc Matevž, stolni vikar, r. 1805., posv. 1830.; Mozetič Jožef, kurat v pok., r. 1802., posv. 13. jan. 1833. — Šest gospodov bo letos zlatomašo pelo in sicer: Ukmar Ant., vikar, r. 1805.; Okorn Fidel, vikar v pok., r. 1806.; Lapanja Jurij, vikar, r. 1806.; Marizza Ant., vikar, r. 1809.; Mercina Franc, dekan stoln. kapit., r. 1809.; Tamburlini Ant., duhoven, r. 1809. Vseh šest je bilo posvečenih 20. avgusta 1833. Duhovnikov osemdesetletnikov je v celni nadškojiji 10, sedemdesetletnikov 37.

Tržaški pešpolk št. 97 bo nabiral svoje novince po Goriškem in v kranjskih okrajih Logatec in Postojna. Ako bi šlo po želji svobodomiselnih goriških Italijanov, bi moral biti uradni in občevalni jezik tega polka ne drugi ko italijanski.

Čebularjeva „Fizika“ je dobila potrjenje od visokega c. k. ministerstva za uk in bogočastje kot učna knjiga na spodnjih realkah in gimnazijah ter na učiteljskih. Čestitamo gosp. pisatelju, ki je našel lepo priznanje za svoj trud in močno spodbudo k daljemu neumornemu delovanju na polji šolske književnosti slovenske. Naj bi kmalu tudi drugi del zagledal beli dan v veselje in korist učeče se mladine.

Mestna godba goriška. 45 mož, se je pomirila in vnovič sestavila pod prejšnjimi pogoji in z nado, da mestni zbor, ki je za letos odbil 1000 gl., bo skrbel za naprej po mogočnosti za nje gmotno zboljšanje. Župan dr. Maurovich je poln veselja zaradi pomirljivega sklepa obečal mestni godbi 300 gl. na leto iz svojega žepa, dokler bo županil. Preteklo sredo zvečer so potolaženi godci z veseljem sviranjem po mestu naznanjali mnogim prevšečo novost ter so napravili županu ovacijo, kateremu je bila nekaj dnuj prej hiša pomazana.

Spored veselice goriške čitalnice dne 27. jan. t. l. Pričetek ob 8. uri zvečer. 1. Godba. 2. Ant. Foerster; „Bleško jezero“, narodna pesem za sopran, alt in možki zbor. 3. Fr. pl. Suppé; Overture: „Dichter und Bauer“, čveteroročna igra za klavir. 4. „*“; „Vitezovo slovo“, poje čitaln. možki zbor. 5. Šaljiv dvogovor. 6. Ant. Foerster; „Triglav“, narodna pesem za sopran, alt in možki zbor. 7. Godba. Plesna zabava. Pri besedi in plesu svira vojaška godba c. k. pešpolka nadvojvode Leopolda.

Če želi društvenik neuda vpeljati, naj se prej oglasi pri odboru slov. čitalnice. Vstopnica za na tak način vpeljanega neuda stane za družino 1 gold. in za posameznika 50 kr.

G. Josip Ballaben, rodом, ako se ne motimo, Furlan iz Gradišča, brivec, napravil je za svoje slovenske obiskovalce, kakor druga leta, tudi letos slovenske voščilne liste za novo leto. Zato hodi slovenski gospod in kmet rad v štacuno takega moža, od katerega bi se mogel učiti „Corriere“ narodne politike. G. Ivanu Pater n o l l i - j u, izdajatelju „Corriera“, so poslali, kakor se nam poroča, nekateri „gosti“, ki so sicer sprejemali knjige od njega, zadnje pošiljatve nazaj, da jih speča „meščanom“. Ker zna njegov list le ločiti, ne pa družiti, ni čudo, da se marsikak dosedanji odjemnik loči od njega.

Razpisana so mesta sodnijskih pristavov (adjunktov) s plačo 9. reda v Sezani, Volovskem in v Bujah. Zanje deželnega jezika je potrebno.

Veteranska družba goriška bo imela prihodnjo nedeljo, 28. t. m. ob 10. uri zajutra svoj letni občni zbor v dvorani gostilne „All'Europa“ na Travniku z navadnim dnevnim redom.

Solkanska čitalnica napravi dne 27. t. m. v Verdikonovi dvorani v Solkanu plesno veselico s tombolo. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Vstopnina k plesu za ude je 80 kr., za neude pa 1 gl.

Rokodelsko bralno društvo v Tolminu priredi na Svečnico, 2. februarja, tombolo in šaljivo stečkanje ob 7. uri zvečer. K obilni udeležitvi vabi odbor.

Vabilo k plesu, ki ga priredijo nabrežinski rodoljubi dne 4. februarja 1883. v dvorani g. Franc Grudna. Začetek točno ob 6 in pol uri zvečer. — Vstop za gospode 1 gl. — Plesni odbor.

Previdnost. Kakor poroča tržaški list, biva v Gorici bivši naučni minister srbski Bošković in je prosil ravnatelja tukajšnjega izobraževališča za učiteljice, naj bi mu dovolil, da bi si ogledal upravo omenjenega zavoda, kar mu pa dotični vodja ni dovolil. Hudobni jeziki pravijo, da je vodja prošnjo najbrže zaradi tega odbil, da bi učiteljske ne trpelo škode na

dobrem imenu, ako bi se njegova uprava poznala. Pripoveduje se namreč, da je zavod unicum (edin svoje vrste) v Avstriji in da je tržaška razstava veliko zgubila, ker ga ni imela razstavljenega.

Bl. g. Franc Borghi, dolgoletni sodnik v Ajdovščini in Sežani ter naročnik „Soče“, ki je bil nedavno upokojen in s častnim naslovom poslavljen od Nj. Veličanstva je umrl 23. t. m. Večni mu pokoj!

Dolgi prsti. Preteklo nedeljo je nek tujec v tukajšnji cerkvi oo. kapucinov jemal miloščino z dolgo šibico, katero je namazal, iz skrinjice, ki je v cerkvi nastavljena. Bil je zasačen in izročen policiji.

Razpisana je služba davkarkega eksekutorja na Primorskem; znati mora oba deželna jezika; bivši vojaki imajo prednost, prošnje do 8. februarja pri tržaški finančni direkciji.

Oddajati se podzalogi tobaka v Kobarida in v Cerknem, in glavna zaloga tobaka v Tominu. Pisane ponudbe je treba poslati najdalje do 17. februarja v goriško finančno uradnico.

Pešmi, zložil Ivan Jenko, profesor na c. kr. gimnaziji v Gorici, dobivajo se pri F. Wokulatu v Gorici po goldinarji iztis. Naše rojake opozarjamo na književno novost in jim priporočamo, da se seznanijo z novim delom.

„Triester Zeitung“ in za njo nje mladi bratec „Corriere“ sta prinesla obrekovalne spise proti goriškim Slovincem, v katerih jih dolžita izjav, Srbov in Rusom preprijaznih. Ni dvomiti, da „Sloga“ in „Čitalnica“ biti zahtevali, da se neresnično poročilo prekliče; skušnjava bo učila, ali imata kampelca, borilca za — svoje namene toliko poguma in viteškega duha, da prekličeta neresnico in popravita, kar sta na svojih someščanih, Slovincih, grešila. Odločno pa moramo obojati ovaduški talent imenovanih listov, ki v popolnem nasprotju z dejansko podlago ovajata slovenske goriške učitelje in profesorje kot take, ki bi bili podobni nekaterim avstrijskim Italijanom in nekaterim Nemcem, katerih oči se ozirajo proti jugu, oziroma proti severu. Slovenski goriški učitelji in profesorji se zavedajo svoje dolžnosti in svoje prisrčnosti in ostanejo neomahljivo vdani, kakor njih očetje, pravnemu vladarju. Slovenskega moža ne bote videli omahovati v zvestobi do vladarja, ako ga ne poitalijančite ali ponemčite. Slovec dela s svojo prijaznostjo in gostoljubnostjo, ki je celemu svetu znana, katero „Corriere“ in „Triester Zeitung“ zlorabita, lepšo čast svojemu narodu, kakor ovaduški talent imenovanim listoma, ki se z neresnico in obrekovaljem pitata.

Jako obžalujemo, da celo uradniška usta goriška so se omadeževala, kakor se nam pripoveduje, s takimi besedami, kakoršne so bile o goriških Slovincih v „Triester-Zeitung“, in sicer se predlo so bile tiskane v tem listu. Drugod uradniki prepire mirijo; take uradniške izjave pa mir spodjedajo. Naj bi ne slišali več takih dogodkov.

Samo na sebi zdi se neverjetno, ali slišali smo od zanesljivega gospoda, da c. k. uradnik goriški se je izrazil o goriških Slovincih gledé ruskega jezika v enakem smislu, kakor „Triester-Zeitung“, o kateri danes govorimo, in sicer prej, nego je „Triesterca“ o tem pisala. Temu se toliko bolj čudimo, ker dotični uradnik je postavljen, da skrbi za mir in javno varnost državljanov in se z njegovo nalogo nikakor ne vjema, da na podlagi izmišljenih dejanj objavlja besede, ki so sposobne kaliti mir med goriškima narodnostima, kakor so ga v tem slučaju po spidevanju „Tr. Zeitung“ in deloma „Corriera“ v resnici kalile, naj izvirajo prvotno odkodarkoli.

Žendarmerijska postaja v Korminu je dobila povelje, da podvoji patente, ki so namenjene za Chiopris (Čopris), kjer so bili prišli Oberdanku na sled. Ondašnji župan dobiva dan na dan grozilna pisma, ki mu žugajo s smrtjo, ker je pripomogel, da je bil Oberdank vjet in da je bil avstrijski vladar, presvetli cesar rešen velike nevarnosti. — Kar uganjajo Italijani zavoljo Oberdanka, pr-sega vse meje; dokler grešijo posamezniki zoper človeško pamet, ni toliko hudo, dasi ni dobro; ali kadar je odobravanje slabega namena in srd, da je hudobna nakana spodletela, tako splošen, kakor zdaj v Italiji, ne more se tajiti, da je čut za pravico v narodu opešal. Temu se ni čuditi, ako pomislimo, da od leta 1848. naprej se je v Italiji sistematično (premišljeno in po gotovem redu) spodkopavala duhovska in svetna veljava (avtoritat), da so se zaničevale in z nogami teptale starodavne pravice, da so se proslavljali politični morilci, da v dosego namena se niso bali nikakega, še tako ostudnega in nemavnega sredstva. Pod imenom in odejo narodnjaštva so se godila v Italiji najgrja hudodelstva in se bodo še godila, ako ne prešine drug duh one kroge, ki delajo v lepi, a nesrečni deželi javno mnenje in grabijo po državnih blagajnicah.

Iz Kobarida nam poroča prijatelj lista: Beseda, katero je priredila naša čitalnica 21. t. m., je

dobro iztekla. Pevci kakor tudi igralci so svojo nalogo častno rešili. Z veseljem smo zapazili da se je jelo tudi kmetsko ljudstvo zanimati za besede. Posebno mnogo je bilo fantov iz okolice. Tako je prav. Srčna hvala tudi Bolčanom za obisk in spodbudo. Kobavdci in Bolčani morarajo si polati prijateljsko roko, če hočemo da bo naša reč napredovala.

Iz Renč nam poročajo dne 24. t. m. Pretekli ponedeljek smo praznovali god sv. Vincenca z veliko slovesnostjo. Ker je v naši občini nad 300 zidarjev, se praznuje zidarski patron, sv. Vincenc, vsako leto s posebno svečanostjo. Tisti dan se ne dela, otroci nimajo šole, v cerkvi se poje slovesna maša, popoldne pa litanije in blagoslov. Lepo je, da se zidarji priporočajo svojemu patronu, ker so pri svojem delu pogosto v nevarnosti. Letos so začeli skibeti tudi za podporo za čas bolezni in nesreče in 10 se jih je bilo vpisalo med letom v goriško podporno društvo. Njih izgled naj bi posnemali drugi domačini in sploh rokodelci po celem Goriškem, posebno pa v bližnji okolici. Č. g. kaplan Ž. je med pridigo tisti dan goriško društvo gorko priporočil in nadejati se je, da njegova beseda ne bo brez uspeha. Poverjenstvo ima pri nas domači učitelj, g. Bajec, kateremu smo za to iz srca hvaležni, ker nam prihrani veliko časa in truda za vpisovanje in vplačevanje. Ako bi se pri nas vsi vpisali v društvo, ki so za to sposobni, lahko bi ustanovili lastno podružnico. Upajmo, da s časom pride do tega. — Št.

Voznikom, ki so vozili leta 1879. v Besni za znanega, že umrlega ritmajstra Abendrotha in ki niso dobili plačila za svoje delo, naznanja nek H. Hutter v Trstu, via dell' Aquedotto 17, v „Elinosti“ od 20. t. m., da jim more priskrbeti popolno plačilo, ako se obrnejo naj bodisi pisмено ali ustmeno. Ako ima kateri poškodovanec kakega znanca ali prijatelja v Trstu, naj mu naroči, da se prepriča pri g. Hutterji, ali je res mogoče, da se še kaj reši. Če bi imeli biti novi stroški za tirjanje večji od dosedanje zgube, ali če ni gotovosti, da se v resnici more kaj dobiti, je bolje, da si enkrat opeharjeni vozniki ne nakladajo novih stroškov.

V Bosno nameravajo izseliti se nekateri naši domačini s sladko nado, da tamošnja deželna vlada jih z veseljem sprejme, jim pojde v vsem na roko in jim dá državno podporo. Kolikor so stvari nam znane, moramo od takega podjetja odsvetovati, ker kdor se hoče v Bosni naseliti in s pridnim delom in obdelovanjem zemlje sreče iskati, mora imeti najprej denar. Brez denara se tudi v Bosni nič ne opravi. Če je kdo s tem že priskrbljen, naj se obrne do nekaterih krajskih rojakov, ki so tam že naseljeni in ki bodo vedeli dati dober svet, kako se naseljenje najlaže izvrši.

Listnica uredništva: G. dopisnikoma iz za sv. Gore in s Kanalskega: Ker se je v zadnji zadevi lanske leto in o prvi letos že mnogo pisali, smo sestavka odložili. — Vsem drugim gg. dopisnikom: Hvala; danes nismo mogli, pa pride vse na vrsto, Prosimo še dalje podpore.

V NAJEM SE DAJE
gostilna in kavarna
v ljubljanski čitalnici
s steklenim salonom, vrtom, kegljšcem, stanovanjema in dr.
od sv. Jurija 1883.
Oglase sprejema odbor do 1. marca t. l.
Plačilni pogoji in vse razmere so za gostilnično obrt in kavarno prav ugodni.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprošto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoc in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnejše želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadežnostih, zoper beli tok, božjast, zoper srcopok ter čistijo pokvarjeno kri. Ono ne preganjajo samo omojenih boleznih, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo. Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis, in v lekarni Alla Madonna v Korminu. Ena steklenica stane 30 novcev.

Zalogo vina

črnega furlanca in belega vipavca po mogoče nizki ceni ima

Ignacij Kovačič

pri sv. Luciji.

Začel 1863. **Le pri Ed. Witte na Dunaji!** Začel 1863.
Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse N. 59.

EN MILIJON

kotilijonskih in plesnih redov

z znamenji za vojaška, veteranska, pavska, strelska in gasilska društva, za kape in obrtnike, za znamenje, desale in poljedelce itd. Fin. zlati in briljantni redi: 100 kosov 8) kr., gl. 1, 1.50, 2; najfiniji briljantni in kromični redi: 100 kosov gl. 4, 4, 6; zlate fini zafireni redi za gospe po gl. 4, 5, 6, 8, 10, dalje po gl. 12.50, 15 do 20 za 100 kosov. Plesni redi: priprosti za 100 kosov 2 gl., lepši 3 gl., fini 5 gl., najfiniji 8 gl. — **Zametaste seme** 10, 15, 20 kr., atlasove 40, 50 do 75 kr. —

Norske kape, razvrščene, 10 kosov št. večje 1 gl. — Največji kotilijonski komi za ljenimi in briljantnimi redi namešana, I. 60 kr., št. II. 1 gl., št. III. 1 gl. 50 kr., **lobarji** (obhod) s podukom. — Vsakdo po 50 kosov. Zbirka št. 0 gl. 1, št. I. gl. 1.50, št. IV. 2 gl., št. V. 3 gl. v zavitku; 25 je reditelj. — 150 vrst, I obhod 30, 50, št. II. gl. 2, fin. št. III. gl. 2.50, št. IV. kosov gl. 1.50, 2, 2.50, najfiniji 5 gl. — 75 kr. gl. 1, 1.50 do 2.50. — krasni ob-gl. 3, št. V. gl. 4, prečna št. VI. gl. 5, št. VII. gl. 6, št. VIII. gl. 7.50, št. IX. kr., gl. 1, 2 do 5. — **Norsko orodje**: obhodi, pri katerih plešejo gospodje 0-gl. 10, št. X gl. 13. Kotilijonski svetlični 10 kosov 50 kr., gl. 1, 2 do 5. — **Nosovinski** kot zaklji moke gl. 1.20, 1.80, šopki, najfiniji: 25 kosov gl. 1.25, 1.75, vi: eden 6, 8, 10, 15 do 30 kr. — **Odborniška znamenja** iz belega ali far-2.50 in 4, sodi gl. 4, zaboji gl. 3, kvarte banega atlasa 5, 10, 20, 30 in 50 kr. — gl. 3, sneženi možje gl. 4, otroci, poljski ljudje itd. Dalje glumska palica gl. 1.30, obstoječa iz 37 raznih stvari, med njimi in palicami: 12 kosov gl. 3. Zbirka Novi papagen obhod gl. 6. Klobučni ob-zaumivi kosi. Glavni in stranski dobilki, živalskih sem, glav, spak, politič- hod gl. 1.50 do 3 gl. Obhod s sneženimi vkap gl. 10.50. Karte za to mbolo: 100 nih oseb: 10 kosov odločenih gl. 1, 1.50, kapami gl. 1 itd. Kovinski redi, posre- 2; dalje 2, dalje 2.50, 3, 4 in više. — uraeni, pozlačeni ali lepo vzgani: 50 ko- sov odločenih: gl. 1, 2, 4 do 5; najfiniji: 10 gl. 1.50 do 2.50. — **Živalski kvartet** z notami 4.50. **Veliki križi**, maltoški red z verižico, od- gl. 1.50 do 17. — **Snežaločeni**: 50 kosov gl. 3, 19, 15 do 17. — **Uhani**, npr. sne igle od gl. 2.50 do 5. **Zbirke kotilijonkih redov**, vsaka s fini- knoči po gl. 1.50.

Velika tombola za šalo, 100 kosov gl. 2.50. Raznu tega plesne potrebšine: ma- hala, lepoteče, zavrniki, dišave, štupa itd. Krasno izdelani ponarejeni diamanti. — Uhani, npr. sne igle od gl. 2.50 do 5. Knoci po gl. 1.50.

EDUARD WITTE, na DUNAJI.
Brzojavni napis: Eduard Witte, Wien. — Razpošilja proti povzetju. — Ceniki za kolobarje, saljive reči itd. brezplačno